

— Ἴδου, εἶπε σταματήσας ὁ συνοδός μου, ἐν πρόχειρον δεῖγμα τοῦ πολιτισμοῦ μας. Καὶ ὅμως οἱ κύριοι αὐτοὶ εἶνε τοῦ συρμοῦ. διότι καὶ στενὰς περισκελίδας φοροῦν καὶ μυτερὰ ὑποδήματα. Καὶ ἐχωρίσθημεν.

Ἐν Φρεατοῦ, τῇ 6ῃ Σεπτεμβρίου 1886.

ΑΓΓΕΛΟΣ ΒΛΑΧΟΣ.

ΕΙΣ ΤΗΝ ΕΞΥΒΡΙΣΘΕΙΣΑΝ ΣΗΜΑΙΑΝ ΜΑΣ

A.

Μεσολογγίτης Γέροντας, φωτιάς ἀπομεινάρη,
 Ἀθανασίας λείψανο κι' ἄλλου καιροῦ λειοντάρι,
 Κάτω σταῖς στήλαις τοῦ Διὸς, ἔμπρὸς σὲ παιδιὰ θλιμμένα,
 Αὐτὰ τὰ λόγια, ἔλεγε; μὲ φρύδια μαζωμένα.

B.

« Ποιοὶ εἶν' αὐτοὶ ποῦ σήκωσαν ἀδιάντροπα τὸ χέρι
 » Κ' ἔσχισαν τῆς Βασίλισσας τὸ γαλανὸ χιτῶνα,
 » Χωρὶς νὰ πέσῃ μιὰ βολιὰ, ν' ἀστράψῃ ἓνα μαχαῖρι; ...
 » Ποιοὶ μέσ' στοὺς δρόμους ἔσυραν τοῦ Μάρτι τὸν ἀγῶνα
 » Κ' ἐκούρευαν τὴν Μάνα μας, τὴν ἁγία-Τράπεζά μας
 » Κ' ἐμάδησαν τὸ κρίνο μας τὸ γαλανὸ ἔμπροστά μας!
 » Ἀχ! νύχτα τὸ φυτέψανε, κρυφά, σὲ χρόνια μαῦρα
 » Καὶ μ' αἷμα τὸ ποτίζανε καὶ δάκρυ νύχτα-μέρα,
 » Πλὴν μιὰ Μαρτιάτικη αὐγὴ λουλούδισε στὴ Λαύρα
 » Κ' ἔγειν' ὁ κρίνος οὐρανός κι' ὁ οὐρανὸς παντιέρα,
 » Κ' ἐσκέπασαν τὰ γαλανά φτερά της τὴν Πατρίδα,
 » Ἐμᾶς, τὰ περασμένα της, τὰ χρόνια, τὴν ἐλπίδα!
 » Τὴν εἶδα εἰς τὴ νειότη μου, στὴ Λαύρα χελιδόνι,
 » Ἐπειτ' ἀητὸ, στὰ σύννεφα τὴ Μάνα νὰ σηκόνῃ·
 » Βορριά τὴν εἶδα κι' ἀστραπὴ καὶ κεραυνὸ κι' ἀστέρι,
 » Φωτιά Κανάρη στὰ νερὰ καὶ Διάκο στὸ ἡμέρι
 » Καὶ στὴ μεγάλη Μάνα μου, στὸ Μεσολόγγι πέρα,
 » Πεῖνα καὶ χάρο καὶ φωτιά, μεσάνυχτα καὶ μέρα!

» Ἀχ, τρέχαν ἀπ' τὰ πέρατα τῆς γῆς νὰ τὴ χαροῦνε·
 » Μονάχ' ἀπὸ τὴ Μοσχοδιά δὲν ἦλθαν καὶ τὴν Κίνα·
 » Ἐτρέχαν τόσοι Βασιλεῖς νὰ τήνε χαιρετοῦνε
 » Καὶ νὰ τὴν ραίνουν δροσεραῖς Βασίλισσας μὲ κρίνα!

- » Γί' αὐτὴν ὁ Βύρων ἔκαμε τὴ Λύρα του κορῶνα
 » Καὶ Λύρα τὴν κορῶνα του ὁ Λουδοβίκος πάλι. . . .
 » Καὶ τῶρα τὴ Βασίλισσα, τῆς Λαύρας τὸ θαφνῶνα,
 » Τοῦ Καραϊσκού τὸ φτερό, τὴ φλόγα τοῦ Καψάλη,
 » Οἱ νόθοι ποῦ δὲν ἠύρανε γωνιά δικοῦ τους τόπου
 » Καὶ χοίρου αἷμα ἔχουνε σταῖς φλέβαις τους κι' ἀνθρώπου,
 » Μέσα στοὺς δρόμους ἔσυραν κι' ἐκάμανε κομμάτια!»
 Φλόγα ἐφάνη μυστικὴ στοῦ Γέροντα τὰ ῥμάτια
 Κ' εἰς δάκρυ οὐύστηκε κρυφῶ. . . «—Ἄχ, ἔκραξε μὲ πόνο,
 » Ἄν ζοῦσ' ὁ Μάρκο Μπότσαρης τὴν ὥρα ἐκείνη μόνο,
 » Ἄν ἡ ἀθάνατη Φρουρὰ στ' ἀστέρια δὲν πετοῦσε,
 » Δὲν θεὰ ξεθρονίζανε τὴ γαλανὴ πορφύρα·
 » Στοὺς κάμπους τοῦ Πατέρα της, ψηλὰ θὰ κυματοῦσε
 » Καὶ θάπεφτε μιὰ τουφεκιὰ γιὰ τὴ θλιμμένη χήρα!»
 Ἡ κεφαλὴ του ἔγυρε μὲ ταραχὴ μεγάλη
 Καὶ μὲ ἀδάστακτο θυμὸ ἐξαναεῖπε πάλι·
 » — Πῶς! τὴν εὐχὴ τόσων Γενειῶν, τὸ ἅγιο χαμογέλιο
 » Ποῦ τὴν καρδιά μας δρόσιζε τὸ κάμαν περιγέλιο;
 » Πῶς; τὸν ἀητὸ τῆς Κλεφτουριᾶς, τὸν ἴσκιο τοῦ Κανάρη
 » Καὶ τοῦ Μιαούλη τὸ βορριά, τὸν πάτησε ποδάρη!
 » Σῦρτε, κακότυχα Παιδιά, τοῦ χάρου νεολαῖα·
 » Ἐνα κομμάτι ἀπὸ πανὶ δὲν εἶναι ἡ Σημαία·
 » Εἶνε τῆς Μάνας ἡ τιμὴ, τὸ ἅγιο φυλακτὸ της,
 » Τὸ ἀνυπόμονο φτερό μαζὺ μὲ τὸν νεῖρό της·
 » Κ' ἡ Κοινωνιὰ εἶναι κρασί ποῦ δίνουν οἱ παπάδες.
 » Μὰ εἶναι αἷμα τὸ κρασί κ' εἶναι Θεὸς τὸ αἷμα. . . .
 » Ἄχ, τοῦτο τ' ἅγιο πανί, στὰ ὄρη, σταῖς κοιλάδες,
 » Στὰ μοναστήρια, σταῖς σπηλειαῖς, σταῖς λαγκαθιαῖς, στὸ ρέμμα,
 ὑφαίναν νύχτα—μέρα·
 » Ὁ Ζῆδρος τῶκανε σκηνὴ, ὁ Ζαχαριάς παντιέρα,
 » Ἡ Ἐκκλησιά μας σκέπη της, μηλιόνι ὁ Μιλιῶνης
 » Καὶ μὲ αὐτὸ ταξείδευεν ὁ Λάμπρος ὁ Κατωῆνης.
 » Γί' αὐτὸ κ' ἐμεῖς παλαίψαμε ἐπτὰ μεγάλα χρόνια,
 » Στοὺς κάμπους, στ' ἄγρια βουνὰ, στὰ κύματα, τὰ χιόνια,
 » Μὲ κροκοδείλους Ἀραπιᾶς, μ' Ἀρβανιτιᾶς λειοντάρια,
 » Μὲ Ἀλτσερίνικα σπαθιά καὶ Τούρκικα χαντοάρια!
 » Σῦρτε κακότυχα παιδιὰ, ἀποθαμμένη γέννα. . . .»
 Κ' ἔφυγ' ὁ Γέροντας μακρυὰ μὲ ῥμάτια βουρκομένα.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 20ῇ Σεπτεμβρίου 1886

* ΑΧΙΛΛΕΥΣ ΠΑΡΑΣΧΟΣ.